

Folketingets Ombudsmand Hans Gammeltoft-Hansen
Gammeltoft 22
1457 København K

Også fremsendt på mail: Ombudsmanden@ombudsmanden.dk

København, 20. april 2007

Vedrørende: Hemmeligholdelse af GMO-data

Kære Hans Gammeltoft-Hansen

På vegne af Greenpeace vil jeg hermed anmode Folketingets Ombudsmand om at undersøge Miljøministeriets praksis vedrørende aktindsigt i det videnskabelige materiale, der indgår i miljørisikovurdering af GMO.

Klagen tager udgangspunkt i departementets afvisning af aktindsigt den 22/3 2007 vedrørende to konkrete GMO (MON863 og GT73). Greenpeace har siden maj 2004 forsøgt at få de videnskabelige data udleveret. Formålet med denne klage er fremadrettet, idet 40-50¹ andre GMO-ansøgninger behandles i EU-systemet. Data fra GMO-fodringsforsøg behandles rutinemæssigt som fortrolige², og en ændring af miljøministeriets praksis er nødvendigt hvis borgerne skal have adgang til materialet uden at skulle igennem langstrakte retssager rundt omkring i EU (hvilket hidtil har været tilfældet). Hensigten med Udsætningsdirektivet er netop at sikre denne adgang: *"Medlemsstaterne og Kommissionen bør sikre, at der gennemføres en systematisk og uafhængig forskning i potentielle risici i forbindelse med udsætning eller markedsføring af GMO'er... og uafhængige forskere bør have adgang til alt relevant materiale, idet de intellektuelle ejendomsrettigheder dog skal respekteres"* (Udsætningsdirektivets præambel 21).

På baggrund af de data fra MON863 fodringsforsøget som Miljøministeriet hemmeligholdt, fastslog et uafhængigt forskerhold i en videnskabelig artikel offentliggjort 13. marts 2007, at forsøgsdyrene fodret med denne GMO viste tegn på giftvirkning i vitale organer. MON863 er i mellemtiden blevet godkendt til brug i EU. At disse fodringsforsøg ikke blev analyseret ordentligt før GMO'en blev godkendt skyldes primært myndighedernes hemmeligholdelse af data fra fodringsforsøget. Miljøministeriets hemmeligholdelse har således haft direkte negativ indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark. Hemmeligholdelsen gør det umuligt for uafhængige forskere at foretage de tilbundsgående undersøgelser, som myndighederne ikke selv foretager. Udsætningsdirektivet, den centrale EU-lovgivning på GMO-området, søgte at

¹ Der er pt. 40-50 GMO-ansøgninger som afventer afgørelse. Liste over GMO-ansøgninger under udsætningsdirektivet 2001/18 findes på: <http://gmoinfo.jrc.it/> Liste over GMO-ansøgninger, der undgår bedømmelse under udsætningsdirektivet ved at søge under foder og fødevarerforordningen 1829/2003 findes på: http://www.efsa.europa.eu/en/science/gmo/gm_ff_applications.html

² Foruden GT73 og MON863 ved vi, at data fra fodringsforsøg hemmeligholdes for følgende GMO'er: NK603, MON810, MON863xNK603, MON863xMON810, MON863xMON810xNK603, Maize1507

integrere forsigtighedsprincippet ved at sikre, at borgere og uafhængige forskere har adgang til materialet og give dem mulighed for at blive hørt. Formålet hermed er at sikre, at alle risici bliver påpeget og undersøgt til bunds inden en ansøgning går videre til politisk behandling (præambel 8 og 21). Når myndighederne i strid med lovgivningen derimod hemmeligholder det bagvedliggende materiale, saboteres både høringsprocessen og forsigtighedsprincippet..

Greenpeace mener, at Miljøministeriets praksis med at hemmeligholde denne type materiale er direkte ulovligt og dybt uansvarligt. At forsøgsrøtterne i MON863 fodringsforsøget viste tegn på giftvirkning kunne have været opdaget i tide, hvis materialet havde været offentligt tilgængeligt, da miljøministeriet 4. juni 2003 anmodede Greenpeace om høringssvar vedrørende MON863 ansøgningen. Der kan således ikke herske tvivl om, at væsentlige samfundsmæssige hensyn taler for åbenhed.

Først i foråret 2004 havde Greenpeace vished om, at fodringsforsøg med statistisk signifikante afvigelser lå gemt i den fortrolige del af GT73 og MON863 ansøgningerne³. På denne baggrund søgte Greenpeace i maj 2004 aktindsigt i data fra fodringsforsøg med GMO-majsen MON863 og i fodringsforsøg med GMO-rapsen GT73.

Miljøministeriets departement fastholder i deres svar til Greenpeace den 22. marts 2007 Skov- og Naturstyrelsens afslag på aktindsigt fra 15. juni 2004 og 15. maj 2006. Til grund for hemmeligholdelsen leverer miljøministeriets departement fire argumenter:

1. Departementet vurderer, at Skov- og Naturstyrelsen ikke er kompetent med hensyn til MON863 og GT73, da anmeldelsen er sket i henholdsvis Tyskland og Holland. At acceptere de udenlandske myndigheders beslutning om fortrolighed vurderes som et væsentligt hensyn til mellemfolkelige institutioner (læs: EU).
2. Departementet lægger til grund, at de udenlandske myndigheder har handlet i overensstemmelse med lovens betingelser og kun har hemmeligholdt materiale, der beviseligt vil skade ansøgers konkurrencemæssige stilling.
3. Departementet vurderer, at data fra fodringsforsøg ikke er en del af miljørisikovurderingen, som ifølge Udsætningsdirektivets artikel 25(4) er undtaget fra fortrolighed.
4. Departementet hævder, at samme artikel (25(4)) kun gælder udveksling af oplysninger mellem myndigheder - ikke borgeres adgang til samme data.

Greenpeace frygter, at miljøministeriets gentagne afslag på aktindsigt bunder i en politisk beslutning om ikke at udlevere materialet. Dette skyldes bl.a., miljøministerens egen politiske målsætning om at fremme anvendelsen af GMO, og at Greenpeace senest måtte vente i 9 måneder, fra vi 15. juni 2006 klagede til departementet over Skov- og Naturstyrelsens afgørelse, til vi fik svar den 22. marts 2007. Den usædvanligt lange sagsbehandling forekommer forsætlig, da den har udskudt vores mulighed for at inddrage Folketingets Ombudsmand.

Greenpeace gør opmærksom på, at vi nu fra andre lande har fået adgang til det efterspurgte materiale for GT73 (27. september 2006) og MON863 (20. juni 2005). Formålet med denne klage er, at få ombudsmanden til at bedømme ministeriets praksis i forhold til gældende ret, så lignende sager kan undgås i fremover.

³ Vedrørende GT73 fodringsforsøgene var den primære kilde et notat fra de amerikanske myndigheder USDA <http://vm.cfsan.fda.gov/~rdb/bnfm077.html> og de engelske myndigheder ACRE http://www.defra.gov.uk/environment/acre/advice/pdf/acre_advice36.pdf. For MON863 var den primære kilde en artikel i den franske avis Le Monde 23. april 2004.

Skov- og Naturstyrelsen er kompetent

Departementets afslag på aktindsigt er givet på baggrund af §13 stk.1 nr.2 og begrundes således med *”beskyttelse af væsentlige hensyn til ... mellemfolkelige institutioner”*. Departementet mener på baggrund af artikel 13 stk.1 i Udsætningsdirektivet (2001/18/EF), at kun de hollandske myndigheder er kompetente i denne sag, da det var i Holland GT73 ansøgningen blev indleveret. Udsætningsdirektivet angiver rigtignok, at GMO-producenten skal indgive *”anmeldelse til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor denne GMO skal markedsføres første gang”* (artikel 13 stk.1). Miljøministeriet slutter herudfra, at det fra dette tidspunkt kun er de hollandske myndigheder som er kompetente med hensyn til den pågældende GMO.

Læser man videre i artikel 13 stk.1, bliver både den hollandske myndighed og myndighederne i de øvrige medlemsstater imidlertid omtalt som kompetente: *”Den kompetente myndighed bekræfter datoen for modtagelsen af anmeldelsen og sender straks resuméet af dossieret, som omhandlet i stk. 2, litra h), til de kompetente myndigheder i de øvrige medlemsstater og til Kommissionen.”* Ifølge Udsætningsdirektivet bliver de øvrige nationale myndigheder ikke inkompetente, blot fordi anmeldelsen af en GMO har fundet sted i en bestemt medlemsstat – i dette tilfælde Holland (GT73) og Tyskland (MON863).

Eftersom de øvrige nationale myndigheder ikke har afgivet deres kompetence, kan den kompetente myndighed i Danmark (Skov- og Naturstyrelsen) ikke afstå fra at lave en konkret vurdering af, om betingelserne for fortrolighed er opfyldt. Denne tolkning af Udsætningsdirektivet stemmer overens med den svenske dom fra Regeringsrätten den 23. november 2005: *”Direktivets genomförande i svensk rätt har inte medfört några sådana ändringar i den svenska sekretesslagstiftningen att svenska myndigheter har rätt att avstå från att göra en egen självständig bedömning av en begäran om utlämnande av allmänna handlingar”* (Regeringsrättens dom, side 4).

Når der søges om aktindsigt i Sverige, har de svenske myndigheder siden november 2005 foretaget deres egen vurdering af, om GMO-materiale må holdes fortroligt ifølge udsætningsdirektivet (2001/18) – uanset at der er taget en oprindelig beslutning i et andet medlemsland. Siden da har de svenske myndigheder i samtlige aktindsigtssager fra Greenpeace vedrørende data fra GMO-fodringsforsøg (ca. 6) vurderet, at beslutningen om fortrolighed var uberettiget, hvorefter materialet er blevet udleveret. Så vidt vides har Sveriges forhold til EU-systemet ikke lidt væsentlige skade.

Desuden har EU ratificeret Århuskonventionen, hvis artikel 4(2) siger, at *”[d]e i stk. 1 og 2 nævnte grunde til afslag på anmodning om oplysninger skal fortolkes restriktivt under hensyntagen til samfundets interesse i, at oplysningerne offentliggøres i det konkrete tilfælde. I hver enkelt tilfælde skal de offentlige interesser, der varetages ved udlevering, afvejes over for de interesser, der varetages ved at afslå udlevering...”*

Da Skov- og Naturstyrelsen ikke er underlagt den hollandske beslutning om fortrolighed, kan en fastholdelse af den hollandske beslutning ikke betegnes som *”et væsentligt hensyn til... mellemfolkelige institutioner”* (Offentlighedslovens §13 stk.1. nr.2). Desuden skal det tvivlsomme hensyn til EU-samarbejdet afvejes i forhold til borgernes mulighed for at evaluere EFSA's (European Food and Safety Association) og danske myndigheders håndtering af miljørisikovurderingen.

Selv hvis man skulle læse Udsætningsdirektivet som Miljøministeriet, er det kun i forbindelse med modtagelse af anmeldelsen og fortrolighed, at de hollandske myndigheder er overdraget kompetencen (jf. Udsætningsdirektivet artikel 13 og 25). En sådan kompetenceoverdragelse er således funktionel og inkluderer ikke spørgsmål om aktindsigt. Ifølge Miljøministeriets fortolkning af Udsætningsdirektivet må der være tale om en stedlig kompetencefordeling, når der ikke er tale om anmeldelse og fortrolighed. Eftersom samtlige nationale myndigheder ligger inde med de begærede informationer, skal ansøgning om aktindsigt rettes mod de nationale forvaltninger – i Danmark er det Skov- og Naturstyrelsen.

I forbindelse med aktindsigt har forvaltningen et pligtmæssigt skøn, og departementet skal derfor tage stilling til, om de begærede dokumenter er undtaget fra aktindsigt ifølge dansk lovgivning. I stedet har Miljøministeriet alene baseret deres afslag på aktindsigt på den hollandske beslutning om fortrolighed, og dermed sat skøn under regel.

Fortrolighedsbeslutning er ugyldig

I et brev fra EU-kommissionen til Monsanto den 17. marts 2006 tolkes Fødevarerforordningens (1829/2003) artikel 30 således, at information kun kan gøres fortroligt, hvis 1) offentliggørelsen af informationer alvorligt vil skade anmelderens konkurrencemæssige stilling, og 2) der foreligger en verificerbar begrundelse herfor (brevet er vedlagt). Da Udsætningsdirektivet artikel 25 og Forordning 2001/1852 præambel 2 og artikel 1 har samme ordlyd, må det antages, at disse skal fortolkes på samme vis som 1829/2003. Skov- og Naturstyrelsen erkender i et notat, at dette er de to betingelser for fortrolighed under Udsætningsdirektivet: *”Betingelsen for at oplysninger kan holdes fortrolige er, at offentliggørelse ville kunne skade ansøgers konkurrencemæssige stilling. Begrundelsen skal kunne efterprøves.”* (notat fra SNS til MPU og EEU 7. april 2006 ”Procedurer og Offentlighed”).

Ansøgerens konkurrencemæssige stilling lider ikke skade ved offentliggørelsen af rottefodringsforsøgene, da konkurrenter ikke vil have gavn af disse data til deres egne ansøgninger. Heller ikke oplysninger om fodringsstudiernes metodologi har konkurrencemæssig værdi. Da denne type fodringsforsøg følger standardiserede videnskabelige retningslinier fra OECD.

Da offentliggørelsen af de begærede dokumenter ikke skader ansøgerens konkurrencemæssige stilling, har ansøger selv sagt heller ikke kunne fremlægge verificerbar begrundelse for skaden. Således er ingen af de to betingelser for at gøre oplysningerne fortrolige opfyldt.

Miljøministeriets departement vælger imidlertid at antage, at de hollandske myndigheder har handlet rigtigt og opfyldt betingelserne. Departementet skriver i sit svar til Greenpeace den 22. marts 2007, at *”[d]et må lægges til grund, at de hollandske myndigheders afgørelse er baseret på en verificerbar begrundelse, jf. udsætningsdirektivets artikel 25, stk. 2, sidste punktum”*. Departementets antagelse sker til trods for, at de hollandske myndigheder i en e-mail til Skov- og Naturstyrelsen oplyser, at deres beslutning om fortrolighed alene skyldes beskyttelse af intellektuel ejendomsret – ikke skade på konkurrencemæssig stilling (e-mailen er vedlagt).

Greenpeace medgiver, at det indledningsvist er de hollandske og tyske myndigheder, der har handlet forkert. At fejlen først opstår andetsteds ændrer ikke ved, at de danske myndigheder stadig er bundet af både dansk lovgivning og EU-lovgivning (inklusiv Udsætningsdirektivet). Betingelserne for at holde dokumenter fortrolige gælder således også for de danske myndigheder. Direktivet giver alle EU borgere ret til at få adgang til de data, der ikke opfylder betingelserne for fortrolighed. Det er med andre ord ulovligt at tilbageholde oplysninger, hvis de to nævnte betingelser ikke er opfyldt (”skade konkurrencemæssig stilling” og ”verificerbar begrundelse”).

Departementets beslutning om at fastholde den hollandske beslutning om fortrolighed hviler på tre væsentlige retlige mangler og er derfor ugyldig. Der er for det første tale om to materielle mangler (skønsudøvelsesmangler). Udsætningsdirektivet artikel 25 overlader forvaltningen et (hensigtsmæssigheds-) skøn ved at pålægge forvaltningen at inddrage hensynet til ansøgers konkurrencemæssige stilling. Men hverken de danske eller hollandske myndigheder har taget stilling til, om afsløring af oplysningerne vil skade anmelderens konkurrencemæssige stilling, selvom det er et pligtmæssigt hensyn ifølge lovgivningen. Som

beskrevet ovenfor ville en inddragelse af dette hensyn have ført til, at de begærede dokumenter ikke blev omfattet af fortrolighed, da ansøgerens konkurrencemæssige stilling ikke ville lide skade ved offentliggørelse af dokumenterne. Desuden brydes proportionalitetsprincippet, da indgrebet (fortrolighed) er mere indgribende end formålet (beskyttelse af anmelderens konkurrencemæssige stilling) tilsiger. Som angivet ovenfor har rottefodringsforsøgene ingen eller ringe værdi for anmelderens konkurrenter. Hensynet til borgernes retssikkerhed synes at være vægtet lavt, idet hensynet til offentlighedens mulighed for at evaluere EFSA's og Miljøministeriets håndtering af miljørisikovurderingen ikke lader til at være inddraget i den konkrete afvejning.

For det andet er der tale om en formel mangel (sagsbehandlingsmangel), da der ikke er vedlagt en verificerbar begrundelse for, at afsløringen af oplysningerne vil skade anmelderens konkurrencemæssige stilling. Denne formelle mangel er væsentlig, da der er tale om en garantiforskrift. Den verificerbare begrundelse for at offentliggørelse af oplysningerne vil skade ansøgerens konkurrencemæssige stilling, skal netop sikre at beslutningen er lovlig og rigtig.

Miljøministeriets behandling af vores ansøgning om aktindsigt kan betegnes som procesfordrejning. Miljøministeriet vælger den lette procedure (at henvise til den hollandske afgørelse) i stedet for at foretage den korrekte, men mere besværlige, procedure (at foretage en konkret vurdering af de konkurrencemæssige konsekvenser, samt indhentelse af en verificerbar begrundelse).

Materiale indleveret som del af miljørisikovurderingen må under ingen omstændigheder behandles fortroligt

Udover at fortrolighed skal begrundes i verificerbar skade på anmelderens konkurrencemæssige stilling, er en række oplysninger specifikt undtaget fra fortrolighed. Dette gælder bl.a. miljørisikovurderingen: *"Følgende oplysninger må under ingen omstændigheder behandles som fortrolige, når de forelægges i henhold til artikel 6, 7, 8, 13, 17, 20 eller 23: ... miljørisikovurderingen"* (Udsætningsdirektivet, artikel 25 (4))

Miljøministeriet hævder, at rottefodringsforsøgene ikke er en del af miljørisikovurderingen omtalt i Udsætningsdirektivet artikel 25(4). De mener, at "miljørisikovurderingen" kun omfatter konklusionerne og ikke de bagvedliggende studier. Det eneste konkrete holdepunkt for denne tolkning er en håndbog fra 1992 vedrørende implementering af det gamle GMO-direktiv 90/220. Det gamle direktiv blev erstattet af den nuværende Udsætningsdirektiv, blandt andet for at rette op på den helt urimelige hemmeligholdelse, som det gamle direktiv tillod.

Miljørisikovurderingen og dens konklusioner bliver konsekvent nævnt som to separate ting i Udsætningsdirektivet. F.eks. i artikel 13 (2) b: *"miljørisikovurderingen og de konklusioner, der kræves i bilag II, punkt D"*. Eftersom der klart skelnes mellem miljørisikovurderingen og dens konklusioner i direktivet, kan Miljøministeriet umuligt have ret i, at der er tale om én og samme ting.

Udsætningsdirektivet definerer begrebet "miljørisikovurdering" i artikel 2(8):

- Artikel 2(8): *»[M]iljørisikovurdering«: vurdering udført i overensstemmelse med bilag II af de risici for menneskers sundhed og miljøet, direkte såvel som indirekte, umiddelbare eller forsinkede, som udsætning eller markedsføring af GMO'er kan indebære.*

De rottefodringsforsøg, som Greenpeace ønsker aktindsigt i, udføres udelukkende for at vurdere risici for menneskers og dyrs sundhed, og er derfor en integreret del af miljørisikovurderingen. Denne opfattelse deles af EU-kommissionen, som i et brev til Monsanto den 17. marts 2006 i forbindelse med en lignende sag skriver: *"The Commission is*

of the view that access to the raw data on individual animals is a prerequisite to be able to fully assess the effect of the GMO, food or feed, on human or animal health and on the environment. According to article 30 paragraph 3 (d) of Regulation (EC) No 1829/2003, information relating to such effects shall not be considered as confidential” (brevet er vedlagt).

Begrænsning af fortrolighed gælder også for borgerne

Miljøministeriets departement anfører, at bestemmelserne i artikel 25(4) der undtager materiale fra fortrolighed ”...vedrører udveksling mellem myndigheder af de oplysninger, der indgår i behandlingen af sagen, og som derfor skal stilles til rådighed for de kompetente myndigheder i de øvrige medlemsstater”. Departementet mener hermed, at undtagelserne fra fortrolighed ikke gælder borgerne.

At dette skulle være hensigten med direktivets artikel 25 er næppe rigtigt. Ifølge artikel 13(1) skal EU-kommissionen videresende anmeldelsen til de kompetente myndigheder i de øvrige medlemsstater. Anmeldelsens indhold er beskrevet i artikel 13(2), specificeret i bilag II, III, IV og VII, og inkluderer bl.a. alle de oplysninger, der undtages fra fortrolighed i artikel 25(4). Da EU-kommissionen i forvejen har pligt til at videresende disse oplysninger til de danske myndigheder, skulle det være unødvendigt at indføre undtagelserne i artikel 25(4), hvis undtagelserne – som departementet hævder – alene skal sikre, at oplysningerne kan udveksles mellem myndighederne. Departementets fortolkning gør således artikel 25(4) tautologisk og dermed tom. Da udsætningsdirektivets artikel 13 allerede pålægger at udlevere oplysningerne til samtlige kompetente myndigheder i medlemsstaterne kan disse oplysninger umuligt samtidigt holdes fortrolige overfor samme myndigheder.

At myndighederne allerede har adgang til alt materiale i ansøgningen og ikke kun til de dele der omfattes af 25(4) bekræftes desuden af et notat fra Skov- og Naturstyrelsen: ”Uanset om dele af ansøgningsmaterialet vurderes som værende fortroligt i forhold til offentligheden, er **alt materialet** tilgængeligt for myndighederne og de eksperter, der vurderer ansøgningerne”. (notat fra SNS til MPU og EEU 7.04.06 ”Procedurer og Offentlighed”, se også ministerens svar S1138 til MPU 06.12.06)

Myndighederne har altså, i kraft af direktivets artikel 13(1) og ved eget udsagn, allerede adgang til alt materialet i ansøgningen – ikke kun til det materiale der nævnes som undtaget for hemmeligholdelse i direktivets artikel 25(4)

Derfor må den korrekte (og meningsfyldte) tolkning af artikel 25 naturligvis være, at den gælder borgernes – ikke myndighedernes – adgang til materiale. Det er overfor borgerne, at miljørisikovurderingen under ingen omstændigheder må behandles som fortrolig.

Desuden må bestemmelser om begrænsning af fortrolighed gælde alle – både myndigheder og borgere – med mindre andet er bestemt ved lov. En undtagelse fra fortrolighed kan ikke være begrænset til alene at gælde for myndighederne med mindre, der er klar lovhjemmel. Direktivets artikel 25 siger intet om en sådan begrænsning.

Yderligere dokumentation

Som det fremgår er dette en forholdsvis langstrakt sag med tilsvarende talrig korrespondance mellem Greenpeace og myndigheder (primært Skov- og Naturstyrelsen, Miljøministeriet, Fødevarestyrelsen, Ministeriet for familie og forbrugeranliggender), og mellem folketingsmedlemmer og ministeren (primært §20 spørgsmål fra EEU, MPU og FFL). Foruden den danske aktindsigt har Greenpeace også forfulgt sagen i Sverige, Tyskland og

Holland. Greenpeace bistår gerne ombudsmanden med at fremskaffe yderligere dokumenter, som ombudsmanden mener bør indgå i sagen.

Med venlig hilsen

Dan Belusa
Greenpeace

Vedlagte dokumenter (dokumenter markeret med gult er ikke fremsendt elektronisk)

Danmark

- GP brev til mim om at tilbagetrække MON863 19.03.07
- Seralini artikel 13.03.07
- Greenpeace anmodning om aktindsigt MON863 19.05.04 og GT73 28.05.04
- Skov- og Naturstyrelsens afslag på aktindsigt 15.06.04
- Greenpeace høringssvar om EU GMO-lovgivning 28.02.06
- Notat fra SNS som svar på Greenpeace høringssvar 07.04.06
- §20 spørgsmål + svar omkring hemmeligholdelse
- Greenpeace brev til Connie Hedegaard 11.05.06
- Skov- og Naturstyrelsens svar til Greenpeace 24.05.06
- Greenpeace brev til Connie Hedegaard 31.05.06
- De hollandske myndigheders svar til Skov- og Naturstyrelsen
- Greenpeace' klage til departementet 15.06.06
- EU-kommissionens brev til Monsanto 17.03.06
- Departementets svar til Greenpeace 22.03.07

Sverige:

- Greenpeace anmodning om aktindsigt til SJV 30.06.04
- Kammerrättens dom 10.11.04 (Incl: SJV afslag på aktindsigt 12.08.04)
- Greenpeace anke til Kammerrätten i Jönköping 03.09.04
- Greenpeace anke til Regeringsrätten 17.01.05
- Legal opinion by Günther, Heidel, Wollenteit and Hack 17.01.05
- Regeringsrättens dom, Stockholm 23.11.05
- Kammerrättens dom februar 2006
- Greenpeace anke til Regeringsrätten 16.03.06 (Regeringsrätten har meddelt at de vil prøve sagen igen)
- Greenpeace anmodning om aktindsigt i andre sager

Tyskland (IKKE vedlagt, men kan fremskaffes hvis FOB ønsker det)

- Dom fra 1. tyske domstol
- Dom fra 2. tyske domstol